

Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Stanovisko k aplikovatelnosti dosavadních usnesení zastupitelstev ke stanovení odměn členů zastupitelstev od 1. ledna 2024

Parlamentem ČR byl přijat vládní návrh novelizace zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, který mimo jiné zavádí řadu změn v oblasti odměňování členů zastupitelstev.

Tato novela stanoví zcela nový způsob výpočtu výše odměn členů zastupitelstev územních samosprávných celků. Současně je třeba upozornit na nález Ústavního soudu pl. ÚS 22/22 ze dne 9. května 2023, který stávající právní úpravu s účinností k 31. prosinci 2023 v podstatné části zrušil a současně zrušil i prováděcí předpis nařízení vlády č. 318/2017 Sb., o výši odměn členů zastupitelstev územních samosprávných celků, na základě kterého se výše odměn stanovovala.

Aplikovatelnost dosavadních usnesení zastupitelstev

K otázce aplikovatelnosti dosavadních usnesení zastupitelstev, která stanovují výši odměn neuvolněných členů zastupitelstev, lze konstatovat následující.

Pokud byly odměny stanoveny „**částkou v celých korunách**“, jak předjímá stávající právní úprava platná do konce roku 2023 v § 72 odst. 3 zákona o obcích a částky byly vyjádřeny „numericky“ (např. *odměna za výkon funkce člena zastupitelstva ve funkci neuvolněného starosty se stanovuje ve výši 20.000 Kč*), potom **taková usnesení plně obstojí i od 1. ledna 2024 a budou plně aplikovatelná**. S ohledem na kalkulaci nové maximální výše odměn od 1. ledna 2024 dle nové právní úpravy lze konstatovat, že u všech neuvolněných funkcí dojde k navýšení maximální možné částky a stávající odměny by tak neměly překročit novou zákonnou mez.

Aplikovatelnost usnesení zastupitelstev, která „pouze“ odkazují na prováděcí nařízení vlády (např. *„odměna za výkon funkce člena zastupitelstva ve funkci neuvolněného starosty se stanovuje v maximální výši dané velikostní kategorie dle nařízení vlády č. 318/2017 Sb., o výši odměn členů zastupitelstev územních samosprávných celků“*), může být sporná, neboť odkazují na předpis, který bude platný jen do 31. prosince 2023. Takováto usnesení nejsou (resp. nebudou) v rozporu se zákonem, neboť v době, kdy byla přijata, odkazovala na relevantní právní úpravu. Dle našeho názoru je možné připustit, že i tato usnesení budou aplikovatelná, neboť v době přijetí usnesení (odkazujícího na nařízení vlády) nařízení existovalo, takže tímto odkazem bylo nařízení (resp. částky v něm uvedené) „vtáhnuto“ do schvalovacího usnesení zastupitelstva. Lze tedy připustit, že se v

takovém případě odměna určí podle znění nařízení vlády buď k 31. prosinci 2023 (pokud bylo přijato usnesení ve smyslu, že se jedná např. o „*maximální výši*“ i pro další možné novelizace příslušného nařízení), nebo ke dni přijetí příslušného usnesení o přiznání odměny (pokud byla odměna přiznána „jen“ s odkazem na nařízení vlády ve znění účinném v daný okamžik). Záleží tedy na formulaci konkrétního usnesení zastupitelstva, k jejichž výkladu jsou povolány samotné obce (nikoli Ministerstvo vnitra). V zásadě by tedy obce „pokračovaly“ ve vyplácení odměn ve stejné výši jako dosud. Je však třeba poznamenat, že samozřejmě nemůžeme předjímat, jak by danou situaci posoudily soudy, či jak by byly posouzeny související výdaje a případné důsledky při každoročním přezkoumání hospodaření. Lze proto doporučit přijmout nová usnesení respektující (odkazující) na novou právní úpravu, a to optimálně ještě do konce roku 2023.

Pro úplnost poznamenáváme, že uvolněným členům zastupitelstva bude přináležet nová výše odměny automaticky ze zákona a zastupitelstva nepřijímají (stejně jako v minulosti nepřijímala) žádná usnesení.

(Ne)povinnost projednat novou výši odměn dle nové právní úpravy

K otázce, zda obce a kraje musí projednat novou výši odměn dle nové právní úpravy, sdělujeme následující. Pokud nebude nutné měnit odměny pro neuvolněné členy zastupitelstev z důvodu problémů s aplikovatelností (viz předchozí bod), potom **obce a kraje nemají povinnost odměny svým neuvolněným členům zastupitelstva měnit (navyšovat)**. Jedná se pouze o možnost¹ a je pouze na zastupitelstvech obcí a krajů, zda se touto problematikou budou zabývat. Pokud se k tomu zastupitelstva rozhodnou a výši odměn svým neuvolněným členům zastupitelstev budou chtít změnit, potom tak mohou učinit již v prosinci roku 2023 s tím, že účinnost takového usnesení může být nejdříve od 1. ledna 2024. Pokud by ke změně výše odměn došlo až v lednu 2024 či později, potom je možné odměny navýšit nejdříve ode dne přijetí usnesení zastupitelstva. Takovou novou výši odměny lze však schválit nejdříve ode dne přijetí usnesení zastupitelstva a nikoli zpětně.

Praha 30. listopadu 2023

Zpracoval: odbor veřejné správy, dozoru a kontroly

¹ Jedinou výjimkou by byla odměna pro neuvolněného starostu, pokud by byla v „*minimální výši*“, pak by mu ze zákona přináležela odměna v „*minimální výše*“ dle nové právní úpravy.